

Op zoek naar die oude radio

Je bent nog in de dertig en op zoek naar een radio en dat wordt dan ook nog eens een oude radio, waarvan je eigenlijk niet zoveel wist. Gerwout van der Veen verhaalt zijn belevenissen op zoek naar een alternatief voor de gemakkelijke internet streams:

Iedere man kent het gevoel, de verjaardag van je partner zit er aan te komen en dan begint het lastige proces van achterhalen wat een goed cadeau kan zijn. Je wilt dit natuurlijk niet te duidelijk laten blijken en het moet uiteraard ook nog eens een origineel cadeau zijn. We leven op dit moment in Nieuw Zeeland, ik heb gewoon een fulltime baan en partner Liesbeth heeft op dit moment haar eerste 'sabbatical' periode in haar leven. Groot gelijk heeft ze ook, we wonen vlak bij de zee en het is midden in de zomer, dus goed gekozen zou ik zo zeggen. Deze life style gaf mij enige weken geleden de eerste goede hint, die zou leiden tot de aanschaf van een origineel verjaardagscadeau. Liesbeth gaf aan dat ze eigenlijk wel een 'gewone' radio wilde hebben. Helemaal in dit Internet tijdperk waarin alles te downloaden is en ieder radiostation middels een life stream te beluisteren is, dient de simpele wens zich aan om gewoon een apparaat te hebben die je gewoon aan en uit kunt zetten.

In eerste instantie dacht ik nog niet aan haar verjaardag en ik was gewoon geïnteresseerd in wat voor radio ze mooi zou vinden, want uiteraard moet die natuurlijk 'wel passen' in ons huisje. Toen we op internet gingen kijken naar wat voor radio's Liesbeth wel leuk zou vinden was het al snel duidelijk dat ze helemaal gaat voor de 'retro'-radio. Misschien ken je ze wel. Een aantal fabrikanten heeft gespiekt naar de radio's die meer dan 50 jaar geleden gemaakt werken en het design daarvan gecombineerd met de huidige techniek. Mijn idee was geboren. Het leek me erg leuk om in plaats van zo'n moderne remake een echte oude originele buizenradio aan te schaffen. Ik moet zeggen dat ik niet had verwacht dat dit nog een hele opgave bleek te gaan worden. Ik had al even een snelle search op internet gedaan en ik kwam allerlei prachtige radio's tegen. Ik had een aantal voorwaarden waar de radio aan moest voldoen.

- Houten behuizing
- Compact
- Classy look
- Moet FM kunnen ontvangen
- buizenradio
- Het liefst ook nog een interface om eventueel een IPOD of iets dergelijks aan te kunnen sluiten.

Toen ik wat beter ging zoeken bleek dat alle prachtige radio's, die van hout waren, allemaal geen FM kunnen ontvangen. Het was me in het begin onduidelijk (als radioleek) hoe dit kwam. Na wat onderzoek gedaan te hebben kwam ik er achter dat FM, zoals we dat nu kennen, op grotere schaal pas geïntroduceerd werd na de Tweede Wereldoorlog. En dan ook nog in hele beperkte mate, de reden hiervoor is simpel. Er waren niet zo heel veel zenders die ook daadwerkelijk op FM uitzonden, dus mensen waren niet zo snel geneigd om dit als belangrijk te vinden, helemaal gezien het feit dat je voor deze nieuwe techniek diep in je buidel moest tasten. Er was een vereiste bijgekomen.

- Radio moest niet voor 1945 gemaakt zijn

Dit had alleen als nadeel dat zo rond die periode de radiofabrikanten materialen als plastic (en dan voornamelijk bakeliet) gingen gebruiken. Plastic is een stuk goedkoper, dus het vinden van een geschikt model, die van hout is, werd hier erg lastig door. Na enkele avonden allerlei oude radio fora 's en gerelateerde sites te hebben bezocht, vond ik eindelijk de ideale radio! De Amerikaanse firma RCA (bestaat nog steeds en is met name gericht op de Amerikaanse markt) heeft in 1954 een nieuw topmodel aan hun lijst toegevoegd. Het ging om de RCA 6-RF-9. Ondersteuning voor AM/FM, een phono ingang, eikenhouten kabinet, 9 buizen, "table top" model en had ondersteuning voor de super nieuwe "high fidelity" techniek. Ik moet zeggen dat dit soort details de zoektocht extra leuk hebben gemaakt. Destijds werden deze radio's voor US \$100,- verkocht. Gezien de tijd waarin deze radio is gemaakt geeft het wel aan dat het inderdaad wel het topmodel moet zijn geweest. Oké, ik had het model gevonden, maar dan begon pas de echte zoektocht. Probeer maar eens een specifieke radio van bijna 60 jaar oud te vinden. Dagenlang heb ik lopen zoeken op het Internet, e-mails gestuurd naar radiowinkels, berichten achtergelaten op fora. Ik begon me op den duur zelfs af te vragen of ik wel op tijd zou zijn voor de verjaardag. Toen ik bijna op het punt was dat ik een andere radio wilde gaan selecteren, kwam ik eindelijk een advertentie tegen op de site Craigslist. Het is een soort van Amerikaanse Marktplaats en zeker niet gericht op internationale verkoop. De originele advertentietekst luidde:

I HAVE A 1954 RCA VICTOR RADIO
MODEL 6RF9
STILL WORKS GREAT
HAS EVERYTHING ORIGINAL IN IT
HAS NO DENTS
CASH ONLY AND MUST COME PICK UP

IF YOU HAVE ANY QUESTIONS PLEASE EMAIL ME

Nadat ik de eigenaar had gemaïld met de vraag of zij misschien wilde overwegen om deze radio toch op te sturen kreeg ik na de nodige argwaan -en nadat ik de garantie had gegeven dat ik vooruit zou betalen- het verlossende antwoord. Ze zou hem op sturen. Het opsturen heeft meer gekost dan de radio zelf. Vergeet niet dat dit nog de tijd was waarin echte materialen werden gebruikt. In totaal 9KG. Waar ik inmiddels ook achter gekomen was dat ze destijds iets anders dachten over elektrische veiligheidsstandaarden, dus zodra ik hem had was ik van plan om hem op te laten knappen en veilig te maken voor de huidige standaarden. Los daarvan moest ik ook nog een oplossing zien te vinden voor het feit dat de radio werkt op het Amerikaanse elektriciteitsnetwerk (110 volt) en dat het toen nog niet zo was als nu. Tegenwoordig kun je als de stekker past er wel van uit gaan dat het apparaat zich wel aanpast aan het voltage, de techniek was toen nog niet ver genoeg gevorderd om dit automatisch te doen.

Mijn volgende zoektocht begon. Probeer maar eens iemand te vinden die dit soort radio's kan en wil repareren. Via via heb ik uiteindelijk het adres van iemand gevonden. Na hem gebeld te hebben had ik een goed gevoel. Deze man spreekt geen Engels, hij spreekt iets wat er erg op lijkt, maar het grote verschil is dat er geen zin gevormd kan worden zonder allerlei uiterst technische radio/buizen gerelateerde termen er in te verwerken. Na anderhalve week wachten was de radio eindelijk binnen. Op de doos stond in het groot vermeld dat het breekbaar was. Iemand had hier tijdens de reis duidelijk niet al te veel

aandacht aan besteed want na het openmaken merkte ik dat een aantal schroeven in het kabinet los zaten (er was overduidelijk heel hard tegen de doos aangedruwd...) en toen ik hem uit de doos haalde hoorde ik overduidelijk iets rammelen in de radio. Heb je eindelijk de gewenste radio binnen heeft een of andere malloot besloten om er een potje voetbal mee te spelen. Toen ik de persoon, waarvan ik hem gekocht had, een dank e-mail had gestuurd met daarin de melding dat hij helaas beschadigd aan was gekomen, ondanks haar overduidelijke goede zorg (bubble wrap e.d.) om de radio goed te verpakken, kreeg ik van haar een email met de vraag of ik hem ondanks de schade toch al geprobeerd had. Het is soms erg grappig om te horen dat mensen gewoon ronduit gevaarlijke dingen voorstellen en rammelende losse onderdelen gewoon voor lief willen nemen. Ik bleek uiteindelijk heel veel geluk te hebben gehad. Er was een buis losgegaan door de ruwe behandeling, maar die was niet beschadigd en eenvoudig terug te plaatsen. Nadat mijn technische radio man de nodige onderdelen (capacitors) had vervangen kreeg ik de melding dat ik hem op kon halen. Hij had ook nog een externe transformator geregeld die de 110 volt omzet in de benodigde 220.

Ik kan je verzekeren dat Liesbeth heel erg blij was met deze gift en ik zelf heb ook erg veel plezier gehad met de zoektocht. We hebben samen het kabinet en de koperen wijzer helemaal schoon gemaakt en ik kan je zeggen dat we beide erg onder de indruk zijn van de kwaliteit. Natuurlijk is het zo dat moderne radio's technisch veel verder zijn en dat je ze niet daar mee kunt vergelijken, maar het beste vergelijk dat ik gelezen heb op een radio forum is de volgende. De

nieuwste BMW is zeker veel sneller dan die jaren 50 oldtimer, maar laten we wel wezen, wat heb je liever in de garage staan? Het heeft zeker zijn charme dat als je hem aan doet dat je eerst even 30 seconden mag wachten, voordat die langzaam aan gaat. Na verloop van tijd wordt de kwaliteit steeds beter, de buizen moeten gewoon even warm worden. Het licht van de buizen is vooral 's avonds erg mooi. Terwijl ik dit type schalt Radio Hauraki door de speaker en het klinkt alsof deze radio nog wel 60 jaar door kan spelen. Tot zover, ons radioverhaal,

Gerwout van der Veen